

Tantermi konfliktusok

MOLNÁR MÓNICA

egyetemi hallgató, Partiumi Keresztény Egyetem (Nagyvárad)
molnar-monika@partium.ro

Az *Entre les murs* tehát első ránézésre mind a kritikusok, mind a közönség által díjazott, ajánlott filmnek címkézhető a maga két és fél órájával. Ezek tudatában izgatottan fogtam neki, de elég nagy csalódás ért az első pár percben, hiszen online magyarul borzasztó minőségben találtam meg. Máshova kellett tehát forduljak, így végül eredeti nyelven, franciául néztem hol magyar, hol angol felirattal, attól függően, hogy melyik fordítás tűnt elviselhetőbbnek. Ez a filmnézős alapállás nagyban meghatározta utólag azokat a szempontokat, melyekre felfigyeltem a mű nézése során. Alapvetően eredeti nyelven szeretek nézni minden alkotást, de itt a nyelvi problémák felvetése miatt ez különösen érdekes és egyben nehezített terepen való araszolást is jelentett.

A Párizs környéki iskolában francia származású diákok mellett találunk arab, kínai és számos afrikai országból bevándorló szülők első vagy másodgenerációs francia állampolgársággal rendelkező fiait-lányait. Itt megemlíthetnék Foucault már-már ismert elméletét, miszerint az iskola (a börtön és a kórház világával együtt) a társadalom leképződése kicsiben. A film számos kérdést felvet az integráció és a multikulturális társadalom sikerességét illetően (Balázs—Minya 2017), illetve néhány nyelvi problémát is.

A különböző szociális háttérrel rendelkező, egy kultúrából érkező diákok közt is akadnak súrlódások. Az iskolai bullying egyik talán mindenkiünk által (passzív megfigyelőként, aktív alanyként vagy elszenvedőként) ismert verziója a gyengébb anyagi helyzetű diákokkal szembeni bántalmazás. Ez ellen az iskolák és a hatóságok már próbálnak tenni, de az online tér csak tovább nehezíti a helyzetet, mivel a felnőttek számára nem annyira ismert és korlátozható dimenzióba került át az addig iskolaudvaron, mosdókban és osztálytermekben történő bántalmazás.

Az iskola az emberi szocializáció egyik alappillére. Az óvodában kezdi a kisember megtanulni, hogy nem csak ő van a világon, nem csak róla szól minden. Ez a felismerés feltehetőleg elég fájdalmas egyeseknek, hiszen aki megszokta, hogy otthon az ő kívánságát lesi anya, apa, nagymama és nagytata, annak valóságos pofoncsapásként hathat a tény, hogy nem egyedüli birtoklója a figyelemnek és egy másik (felőtt) lény segítőkészségének.

Amennyiben ezt a helyzetet még egy multikulturális közegbe helyezzük át, a problémák hatványozottan jelenhetnek meg, hiszen a sikeres interkultu-

rális kommunikáció még szakemberek közt is sok tapasztalatot és szakértelmet igényel. (Balázs 2006ab, 2009ab, 2015, 2019. 2020, 2023).

Vajon mi többet tehetett volna François Marin? Miféle megoldást lehetne találni erre a nagyon is aktuális témára? Amikor a türelem és az empátia csődöt mond, a nyelvi és fizikai agresszió pedig előbukik, csak az agresszor eltávolítása javíthat egy iskolai (vagy akár munkahelyi) közegen? Szeretném hinni, hogy az empátiára nevelés, a közös projekten való együttműködés sürgetése és az interkulturális kommunikáció tudatos tanulása és alkalmazása megoldást kínálhat, de ehhez idő kell és nagy fokú önfegyelem. Utóbbi pedig a családban kezdődik és az iskolai nevelés csak utólagos kiegészítése lehet. Amíg pedig a szülők *laissez-faire* módon nevelik gyermekeiket és nem tanítják meg nekik az alapvető tiszteletet másokkal szemben, addig az iskola mindig hátrányból fog indulni. Másik megoldásként pedig a különböző kulturális iskolák elindítását tartanám, de ez nem csak anyagi és erőforrásbeli hiányokat vet fel, hanem hosszútávon csak még tovább mélyítené a társadalmat szétfeszítő kulturális különbségeket és potenciális „újbabeli” zűrzavarhoz vezetne.

Az *Entre les murs* című film nem csupán a párizsi külvárosok multikulturális osztálytermeibe enged bepillantást, hanem egyúttal a modern társadalom integrációs és kommunikációs kihívásaira is rávilágít. A történet ugyan felvillant néhány megoldási lehetőséget, de nyíltan hagyja a kérdést: milyen jövőt kínálhat az oktatás a multikulturális társadalmak számára, ha a tisztelet és együttműködés alapjai sokszor már otthon hiányoznak?

Hivatkozott szakirodalom

- Balázs Géza és Minya Károly szerk. 2017. *Multikulturalitás. Kultúraköziség a tudományban, művészetekben, médiában, mindennapokban*. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest.
- Balázs Géza 2006a. A jelek sokfélesége Európában. 32–39. In: Szerk.: Nagy Sándor István. *Interkulturális kommunikáció: nyelvi és kulturális sokszínűség Európában*. ELTE BTK Lengyel Filológiai Tanszék – MTA Modern Filológiai Társaság, Budapest.
- Balázs Géza 2006b. *Interkulturális hatások a jelhasználatra*. 75–84. In: Balázs Géza és H. Varga Gyula szerk.: *Társadalom és jelek. Társadalomkutatók a szemiotikai perspektívákról*. *Semiotica Agriensis* 2–3. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, Líceum Kiadó, Eger.
- Balázs Géza 2009a. *Az informatika hatása a nyelvre*. 23–42. In: Bárdosi Vilmos szerk.: *Quo vadis philologia temporum nostrorum? Korunk civilizációjának nyelvi képe*, Tinta, Budapest.
- Balázs Géza 2009b. *Magyarok, a magyar nyelv idegen tükörben. Az interkulturális kommunikáció mint a kulturális nyelvészet egyik aspektusa*. 7–14.

- In: Jazykové aspekty interkulturálnej komunikácie v stredo-európskom kontexte/Az interkulturális kommunikáció nyelvi aspektusai közép-európai közegben. Red.: Frantisek Alabán. Univerzita Mateja Bela Fakulta humanitnych vied Katedra hungaristiky. Banská Bystrica.
- Balázs Géza 2015. Netfolklór – intermedialitás és terjedés. Replika. Társadalomtudományi folyóirat 1-2. (90-91. szám) 171–186.
- Balázs Géza 2019. Hibriditás: kulturális sokk. A techno- és interkulturális világ feszültségekkel teli jelenségei, és ezek kezelésének lehetséges módjai. Vasi Szemle 3: 262–268.
- Balázs Géza 2020. Az interkulturális kommunikáció antropológiai meghatározottsága. Gondolatok egy európai kulturális-kommunikációs stratégiához. 103–111. In: Jubileumi kötet Lizanec Péter professzor 90. születésnapjára. Főszerk.: Zékány Krisztina. Ungvári Nemzeti Egyetem, Magyar Filológiai Tanszék.
- Balázs Géza 2023. Változások, váltások kora. Nemzedék-, kultúra- és nyelvváltás 227–234. In: Balázs Géza: Az internet népe. Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest.

